

ARADI HIRDETŐ.

Szerkeszti 's kiadja Sveszter Ferencz.

Felső helytartósági engedelemmel.

18-dik szám.

Szombaton Ápril 29-én 1848.

7-ik évi folyam.

J e l e n t é s.

Aradvárosában már létező képző-
intézetek között a kereskedelmi testület által ala-
pított, és a városi tanács által megerősített ke-
reskedelmi képző-intézet kétségtelenül méltó helyet
érdemel. Alulról május elsejével előkészítő folya-
mat nyitand meg, mellybe az elemi tantárgyakba-
ni előismeretekkel bíró, valamint már jobban el-
készült ifjak felvétetnek és előismeretek szerint a'
keresztény hittan, magyar és német nyelv, szép-
és helyesírás, írásbeli feltétek, számtan, termé-
szettan és természet historia, földleírás, áruisme,
könyvelés, kereskedelmi- és váltójog 's tulajdon-
képeni keresk. tudományban, valamint később rajz-
olás és idegen nyelvekben is oktatást fognak
nyerni. Azon t. cz. szülék, kik fiaikat kereskedés-
re vagy más iparagra szánják, ezen közhasznu in-
tézetre figyelmeztetvén fiaikat az alulirt tanítására
bizni el ne mulasszák, kinek legszentebb törek-
vése leend: tanítványait czélszerűen kiképezni 's
egy az intézetnek jó hírt szerezve a' tisztelt pol-
gárság és t. cz. szülék' bizodalját megnyerni.

Rotter János,
az intézet igazgatója.

V é g b ú c s u !

Keservesen, habár szép hazánk fővárosában
Pesten leheték olly szerencsés állomást nyerhetni:
válok Arad falai közül, hol olly számos jó ba-
rátokat számlálhaték, kiktől kénytelen vagyok
ezennel búcsut venni, mit hogy személyesen nem
leheték, egyedül-csak rögtöni elutazásomnak tulaj-
donítható; vegyék tehát ezennel szíves köszönet-
emet barátságukért és legyenek meggyőződve, hogy
azt a' feledékenység örvényébe soh'sem bocsátom,
hogy a' legnagyobb szerencsém leend, ha távollétemben
is barátságuk iránti tiszteletemet tetteleg nyilvánít-
hatom. Kelt Aradon ápril 26-án 1848.

Sztupa György.

J e l e n t é s.

Alulirt kötelességemnek tartom a' tisztelt kö-
zönséget arról értesíteni, hogy az „angyalhoz“
címműveztetett gyógyszerárt megvettem; minél fogva
minden erőmet arra központosítandom, hogy a' leg-
hathatóbb szerek megszerzése és ezeknek legczél-
szerűbb elkészítése által a' t. orvosi kar sokoldalu
váánatainak megfelelhessenek, legszentebb köteles-

ségemnek tartván a' tisztelt közönség követeléseit
nek minden irányban megfelelni.

Arad ápril 27-én 1848.

Ring Károly,
az „angyal“ című gyógyszerár
tulajdonosa.

Bittó Lajos

szülész seb- és fogorvos,
f. e. május 1-től kezdve Istvántéren Schlegl
ház' 1. emeletében lakik.

H i r d e t m é n y.

A' lövészársaság részéről tudomásul adatik,
hogy hetfőn május 1-én, délutáni 3 órakor, a' lö-
veldében gyűlés tartatni, a' tisztválasztás véghez-
vitetni, 's egyszersmind a' körszaki lövés iránt a'
szükséges rendelkezések megtételni fognak.

Figyelmeztetés.

Ó Pécska községe rendezett tanácsot a' midőn
alakítani készül, alig 5 törvénytudónak számát
50-re, 20 írástudóét pedig 300-nak lenni koholja,
— semmi csuda! mert lehet, hogy abban a' véle-
kedésben van: miszerint a' sajtószabadsággal a'
koholmány szabadsága is nyerve van. Sz. G.

Neidenbach János,

zongora-műszer készítő Aradon,
ezennel tudatja, hogy lakása jelenleg ismét Stotz
házában van, hol mind helybeli mind külső bizo-
mányokat zongora-hangolásra, és igazításra elvál-
lal, és azok' legjobb 's jutányosb végrehajtását igéri.

M e g k ö v e t é s !

Alulirt azon sértésért, mellyet Mahler Józ-
sef úr ellenében én itt helyben a' főtéren most nem
régiben elkövettem, tisztelt Mahler József urat a'
jelen közlöny utján ezennel nyilvánosan megkö-
vetem.

Winkler Herrman.

Egy szerény kérdés a' rendőrséghez.

Nem volna-e tanácsos mind kocsinjárók, mind
gyalogokra nézve a' sajtószabadságutczában a' fel-
szedett kövezet előtt a' netaláni szerencsétlen ese-
tek megelőzése végett lámpát alkalmazni? B.

Petőfy költeményei

Feldinger Frigyesről Temesvárott

kótákban zongorára alkalmazva
kaphatók Aradon Schmidt József és Bettelheim testv. urak könyvkereskedéseikben 15 prj.

Figyelmeztetés.

A' czéhbéli mészárosmesterek köztudomásra kívánják juttatni, hogy a' mészáros vagy is husvágó és székálló legények, felsőbb k. rendelményekhez képest havibér fizetés mellett azon kötelezéssel vannak fogadva, hogy mindenkinek, ki marhahúst vásárland, annak fontját, a' törvényhatóságok által megállapított teljes mértékben 's hiány nélkül kiszolgáltassák; minthogy azonban az illető mészárosmesterek székeikben a' teljes mérték kiszolgáltatására és netaláni huzás-vonások gátlására önkívánságuk és ohajtásuk ellen fel nem ügyelhetnek: azért ezennel e' városi közönséget felszólítani, figyelmeztetni 's egyszersmind illő tisztelettel kérni kívánják, miszerint — ha a' marhahús-vásárlók a' hús mértékének kiszolgáltatásában rövidséget tapasztalnak — a' mértékben csalást elkövetett mészároslegénynek törvényes és szigoru megbüntetése végett a' város kapitányi hivatalánál jelentést tegyenek.

Költ Aradon ápril 2-án 1848.

Kukoricza-eladás.

A' mezőhegyesi cs. kir. ménes-intézet részéről ezennel tudomásul adatik, hogy nála néhány ezer mérő szemes kukoricza az utóbbi termésből eladásra készen áll, melly kisebb mennyiségben is tüsténti készpénz fizetés mellett eladatik.

Kelt Mezőhegyesen ápril 20-án 1848.

Eladó fakereskedés.

Aradon egy a' legjobb helyen álló fakereskedés rajta fekvő mindennemű megmunkált fával eladó. Értekezhetni

Vank Péter, tulajdonossal.

Két biliárd eladó,

mellyek egyike ebédlő-asztalnak is használható, minthogy 4 részre osztott csiszárolt táblával ellátva van; a' másik ellenben közönséges és hasonlókép szép új biliárd; mindegyik jóságáért kezeseletik. Bővebbet a' szentéren

Zabiti József asztalosmesternél.

Juh eladás.

Billethen — Torontál megyében — 1000 dar. anya juh bárányostul, 721 dar. egy és két éves jerke, 685 dar. ürü és 80 dar. hágó kos szabad kézből eladandó. Bővebben értekezhetni Billethen az urodalom' igazgatójával.

Valódi bergámézi selyembogárma kapható

Steinitzer testvérekne

Eladandó.

Egy csinos üveghintó, egy paraszt szekér é egy pár új lószerszám a' ferdinándutczai 782. számú nál eladandók.

Eladó szőlő.

Magyari Ferencz galsai lakos' ugyancsal a' galsai hegyen mintegy 6 holdból álló szőlője mellyen zsindegyel fölött borház, szoba, konyha és pincze van, vasas edényekkel és hármass bor-sajtóval együtt eladó.

Hirdetés.

Kigyóutczai 257 sz. Neiszer házában egy utczára szolgáló lak 3 szobával, konyha, pincze padlás és farakhelyyel minden órában bérbe adandó; ugyszinte

avitt veres és sárga réz nagyban ugy, mint kicsinyben megvétetik

Neiszer József által

Jelentés.

Az Istvántéren, 294. számú Gantner házában egy kereskedési bolt 4 szoba, konyha és kamarával stb. f. e. május 1-től fogva bérbe kiadó. Ugyanott 2 hámos ló is eladó; miről bővebben a' háztulajdonosnéval értekezhetni.

2 szoba és farakhely, ugy egy különszoba

kiadandó a' szigetutczai Scheer' házában, azon esetben, ha a' házra alkalmas vevő találkozik, az szabad kézből eladó.

Bérbe adandó.

A' főutczai 799. számú házban két szoba, konyha 's pinczéből álló, jelenleg korcsmának használ lak f. e. május 1-ső napjától bérbe adandó. Értekezhetni a' házban lakó Glacx Antal tulajdonossal

Birói árverések.

Csolity József belvárosi 553. sz. a. háza birói ítélet következtében f. e. május hó 2-án d. u. 3 órakor, Moga Juon részére, a' helyszínén végkéj elárvereltetik.

Rajkó Vászá és Trutza Péter pernyáival lakosoknak 115 és 419. sz. a. házaik f. e. május hó 4-én d. u. 3 órakor, t. Moldován Balás úr részére, a' helyszínén végső árverésre fog kitétetni.

Markovits József végrehajtó tanácsnok.

Árverési hirdetmény.

Néhai Makovetz Vincze után polturában 85. sz. a. maradt szülő sajtóházzal együtt f. e. május 4-én délutáni 3 órakor a' helyszínen harmadszor és utolszor fog árvereltetni.

Szekulits György, tanácsnok és vagyombiztos.

Birói árverés.

Zelkó Jánosnak sarkad elővárosban fekvő 's a' trombitáshoz címzett háza birói foglalás következtében f. e. május 10-én d. u. 3 órakor a' helyszínen tartandó legutolsó árverésen elfog adatni.

Sarlot János, végrehajtó tanácsnok.

Árverési hirdetmény.

A' cs. kir. illyriai bánát határvidéki 18-dik ezred részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett kincstári jövedelmek f. e. május 15-én, 1848-ki november 1-től kezdve egész 1850-ki october utoljáig, felső helybehagyás fentartásával árvereztetni fognak; u. m.:

a) A' koresmáltatási- és mézszárszékijog Lagerdorfon, ó-moldován, Svinitzán, Bersaskán, Dollován, Delliblaton, Mramorakon és Uj-Pallánkán.

b) A' kéménysöprésijog az ezredi kerület kincstári épületeiben.

c) Az előadandó kovácmunka szállítása.

Az árverés a' főtisztikar lakhelyén fehértemplomon fog tartatni, hol a' feltételek az árverés előtt felolvastatnak, 's addig is az illyriai bánát ezred-kormányzói irdában megszemlélhetők. Ezen árverésből a' zsidók végképen kizáratvák.

Kelt Fehértemplomon mártz 16-án 1848.

H e l y b e l i.

Minthogy legkegyelmes királyunk születés napja nagyhétben ápril 19-én esett, annakokáért az 24-én az aradi várban ünnepeltetett, hová a' polg. pattantyússág zenebandájával kiindult. Hajnal hasadtával az ágyukat a' várbástyáin elsüté, valamint Berger báró főtábornagy urnál tartatott lakomára következett duskaital alkalmával a' szokott üdvövéseket tevő. — Este a' vár kivilágított. Holnap, vasárnap ápril 30-án nálunk az ünnepély t. minoriták egyházában fog tartatni.

Csütörtökön f. hó 27-én a' befejezett országgyűléséről megjött Bohus és Biró követ urak tiszteletére a' belső város kivilágított.

Az e' f. hó 19-én a' magas ministériumhoz a' város' tanácsa ellen beadandó panasz végett Pestre elutazott küldöttség szerencsésen megérkezett.

V e g y l e t.

—*— Pest. Ápril 18-án este fél 8 óra tájban érkezett meg István főherczeg a' „Nádor“ című gőzösön. A' nemzetörség a' Dunaparton elkezdve, a' hidon végig egészen a' budai nádori lakig föl volt állítva.

Midőn a' szeretett nádor ágyudörgés közt a' pesti partra kilépett, Batthyány L. minister elnök úr rövid beszéddel fogadá, mire a' nádor a' készen volt kocsira ülven lassu lépve a' fegyverút közt a' budai várakba vitetett.

Ütközben a' hidfőnél Rottenbiller polgármester rövid, de lelkes szavakkal üdvözle, mire ő fensége csengő férfias hangon válaszolt, kijelentvén ebbeli reményét, mikint hiszi, hogy a' mit olly dicsően megkezdettünk, a' rend, esend, egyetértés és az uristen segíteni fog azt tökéletesen végrehajtani.

A' nádori lakbaa, díszruhába öltözött hölgyek nyujtának a' szeretett nádornak virágkoszorut.

—*— A' „pesti hirlap“ ideiglen a' ministérium' hivatalbeli közlönyének neveztetett ki. Ehez képest abban már következő ügyéri rendeletek közöltettek:

Polgártársaink!

Az országgyűlés eloszolván, a' hazának köz-kormányzását, a' törvények értelmében, átvettük.

Midőn ezt a' haza minden törvényhatóságaival 's egyes polgáraival tudatjuk, felhiva érezzük magunkat kinyilatkoztatni: miként nemcsak közügyeinket igazgatni, hanem a' további kifejlődést is elő-készíteni, és biztosítani tisztünk levén, ennek érdekében a' nemzetnek és minden egyes honpolgárnak törvényes szabadságát és a' rendet, mint a' szabadság feltételét, hatalmunkban álló minden eszközökkel védeni, és fentartani kötelességünknek ismerendjük.

Minél fogva a' törvény nevében, a' hatóságoktól, egyes tisztviselőktől és a' haza minden polgáraitól hazafiai közremunkálást kívánunk, megvárva azon engedelmességet, mellyel a' törvényeknek mindenki tartozik.

Eljárásunkról annak idejében felelni ugy tartjuk kötelességünknek, mint dicsőségünknek.

Pest, ápril 16. 1848.

A magyar független ministérium.

Az aláírások következnek.

Miután a' megyék kormányzása főispánok helyett helytartókra alkotmányellenesen bizatott;

Miután a' megyei főkormányzóknak fizetései a' törvényhozás mellőzésével emeltettek föl, és e' fölemelt állapotban az országgyűlés kijelentett akaratára ellen tartattak fenn

Ezennel rendeltetik:

1) A' megyék főispánhelyettesei hivatalaiktól felmentetnek.

2) A' megyei főispánok fizetései az 1845-ik év előtti állapotba helyeztetnek vissza.

3) Azon utasítás, melly a' megyei főispánokra nézve 1845. augusztus 14-ről adatott ki, megszüntetvén, kötelességüknek a' törvények rendeletéhez képesti teljesítésére utasítatnak.

4) Melly megyékben jelenleg főispán nincsen, azokhan, addig mig főispán neveztetnék ki, törvény értelmé szerint a' kormányzás, az alispánt illeti.

Pest, ápril 16-án 1848.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

—*.*. Ápril 20-ról szóló ministeri rendelethez képest népgyűlést senki össze nem hívhat, ha csak annak idejét, helyét 's világosan kifejezett czélját a' városi törvényhatóság elnökének 24 órával előbb be nem jelenti, 's ha illy előleges bejelentés nélkül valaki népgyűlést hívna össze, a' hatóságnak kötelessége leend a' népgyűlést meggátolni, vagy ha már összejött elszélesztetni. Az összehívó pedig rendőrileg feleletre vonatik.

Ha a' kitűzött czél valóságos törvényszegést foglal magában, a' törvényhatóság elnöke köteles annak összehívását eltiltani, 's ki e' tilalom ellenére mégis összehívja a' népgyűlést, mint lázító fog a' törvények nevében büntettetni. (P. H.)

—*.*. A' pénzügyminisztérium hivatalos értesítése szerint Selmeczre, Körmöczre 's Besztercebányára Géczy Péter úr, országos biztosul küldetett ki, a' végett, hogy az országos kincstárnak arany és ezüst részleteit rögtön számba vegye, 's felelős biztosíték alá helyezze, 's azoknak Körmöczön azonnali pénzzé verettetése iránt erélyessen intézkedjék. — Rendelkezés történt az iránt is, hogy a' nagybányai, oroviczai és szomolnoki kerületekből, minden arany- és ezüst-részlet a' körmöczi pénzverő házba haladéktalanul beszállíttassék. — A' késedelem eltávoztatása végett e' perczben még a' latin köriratu mintával fognak a' magyar pénzek veretni, de egyszersmind intézkedés történt, hogy rögtön magyar köriratu pénzverő minták metszesenek, 's mihelyt készen lesznek, a' magyar pénz azokkal veressék. — A' minisztérium időnként értesítendi a' közönséget, mennyi érczpenz kerül ki a' magyar pénzverő házból, mellynek tágitása, 's ha a' szükség ugy hozná magával, többnek is felállítása, el nem fog mulasztatni.

—*.*. Kopornay úr mint író és a' magyar fótanodának díszéretesen ismert tagja, a' hadügyminisztérium' titoknokának kineveztetett.

—*.*. Több honi és bécsi lapok szerint ő főlsége a' magyar katonai határőrvidék kormányzását, mit eddig a' es. k. haditanács kezelt, a' magyar minisztériumra átruházni méltóztatott. (B.P.H.)

—*.*. Bécs. A' hadügyminisztérium által a' hadsereg szabályai megváltoztatása, ugy a' káplárok „Ön“-nel megszólítása és a' botok és nádpálcák letiltása iránt beadott indítványozás a' császár' helyenahagyását megnyeré. (Morgenr.)

—*.*. A' bajuszholdás a' t. katonaságnak megengedetett.

Az aradi gyorskocsin

megerkeztek Pestről, Kedden ápril 25-én: George asszony. Besch úr. Roth úr.	Pestre utaztak, Csütörtökön ápril 27-én: Boros úr, 2 helyet. Hesz úr. Sztupa úr, 2 helyet. Weisz úr.
---	---

Gabona és liszt ára Aradon 1848. évi ápril 28-án.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltópénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	6	30	6	15	6	—
Kétszeres	5	30	5	15	5	—
Rozs	4	30	4	15	4	—
Arpa	2	30	2	15	2	6
Zab	2	—	1	54	1	48
Kukoritza	2	15	2	6	2	—
1 mázsa lángliszt	15	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	11	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl.	8	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	4	45	—	—	—	—

Maros vizállása: Ápril 28-án reggeli 8 órakor: 3' 11" 0''' a' zerus felett.

Ápril	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
16	Csolnoki csizmadia' gyermeke	—	—	halva született	Téglautcza 21 1/2
—	Alityán Todor, földész' f.	G. n. e.	13 e.	aszalvány	Magyarutcza.
—	Orovitz Erzsébeth, földész'nő	Kath.	40 —	szinte	Tanya.
—	Pap Mária, aradi özvegynő	G. n. e.	70 —	aszakór	Megyeikórház.
17	Pintér Juliána, csizmadiamester' l.	Kath.	16 hó	vöröshimlő	Fegyverutcza.
—	Farkas Flora, földész' l.	G. n. e.	8 n.	görcsök	Molnárutcza.
—	Mánits Lázár, zenész' f.	—	3 e.	vörheny	szinte 116
—	Virth Adéla, sörfőző' l.	Kath.	1 1/4 —	vöröshimlő	Határutcza 189
20	N. Szimion, földész	G. n. e.	50 —	tüdőlob	Molnárutcza.
—	Szabó József, kincstári hajdu	Kath.	76 —	aggság	Újvilágutcza.
—	Grosz Ferencz úr, földbírói segéd	—	22 —	tüdővész	Szigetutcza.
21	Neugasz Ferencz úr, arczképfestő.	Agost.	67 —	tüdőlob	Sajtószabadságutcza.
—	Todority Gyula, földész' l.	G. n. e.	14 —	epeláz	Pernyáva k. v.
—	Táboros Mátyás, földész	Kath.	58 —	idegláz	Gája k. v.
22	Ungurán Juon, földész' f.	G. n. e.	7 hó	himlő	Pernyáva k. v.
—	Schreiber Mária, özv. orvosnő' l.	Kath.	17 e.	vöröshimlő	Istvántér.
—	Viholek Johanna, kőműves' l.	—	1 —	szinte	Országút.
—	Kahutska József, földész' f.	—	1 hó	görcsök	Poltura 35